

Nasjonal dugnad mot
skadelige treslag

Røsk opp fremmede og skadelige treslag!

Hva er fremmede, skadelige treslag?

Sitkagran, lutzgran, edelgran, europalerk og vrifuru. De høres kanskje snille og greie ut, men slipper du dem løs i norsk natur kan de oppføre seg som de rene pøbler. Om de

får muligheten tar de seg til rette og breier seg utover, og fortrenger de insekter, fugler, planter og trær som hører hjemme der. Selv den vanlige grana kan føre til problemer om den plantes på nye steder.

Hvorfor er fremmede treslag et problem?

Fremmede arter er en av de viktigste årsakene til tap av naturmangfold på verdensbasis. Fremmede treslag, som sitkagran, kan endre livsmiljøet

og naturen der den etablerer seg, og truer ikke bare plantelivet, men også insekter, dyr og fugler. Spredning av sitkagran fører til gjengroing av det åpne kystlandskapet, og truer verneområder og verdifulle naturtyper som kystlynghei. Vi har derfor en fremmedartsliste, hvor trusler fra fremmede arter mot norsk natur risikovurderes. Sitkagran, og flere andre fremmede treslag har fått vurderingen svært høy risiko på grunn av den store påvirkningen de har på naturen.

Hvordan kjenne igjen et utvalg fremmede treslag

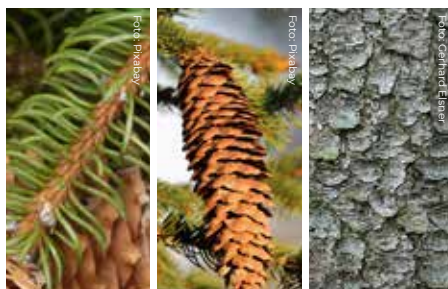

EDELGRAN

Nåler: Flate, ikke spisse, sitter rett på kvisten. Grønne over og lyse under. Lukter sitron om de knuses.

Kongler: Vokser på oversiden av greinene.

Bark: Mørkebrun/gråbrun og glatt, som gammel noe skjellete.

NORSK GRAN

Nåler: Mørkegrønne, på forhøyninger på kvisten.

Kongler: Hengende, mørkebrune, lengre enn hos sitkagran.

Bark: Brun eller gråbrun.

Finnes naturlig over det meste av landet, men ikke nord for Saltfjellet og ikke på Vestlandet, og regnes som fremmed her.

LERK

Nåler: Grønne og myke, i bunter eller enkeltvis. Mister nålene om høsten.

Kongler: Runde og små.

Bark: Grov og furete, minner om furu.

SITKAGRAN/LUTZGRAN

Nåler: Grønne over og blågrønne under, stive og svært spisse, på forhøyninger på kvisten.

Kongler: Hengende, lysebrune til oransje-brune, mindre enn hos vanlig gran.

Bark: Gråbrun, flasser etter hvert av i flak.

Sitkagran kan, til forskjell fra vanlig gran, danne nye skudd fra stubben. Den må derfor kuttes så nærme bakken som mulig.

Hva kan du gjøre?

- Inviter til granryddedugnad!
- Sørg for at tiltak er avklart med grunneier – inngå gjerne samarbeid med private, organisasjoner, kommune eller fylkesmann.
- Hogg store trær som produserer frø – vurder først om dette bør gjøres av profesjonelle.
- Fjern småplanter. Dette bør følges opp i minst 2–3 år etter hogst.
- Husk passende utstyr. Sitkagran og lutzgran har harde, spisse nåler, så tjukke hansker er en stor fordel. I tillegg kan en stor hagesaks, øks eller ryddesag brukes for å fjerne småtrær. Luking for hånd kan også fungere.
- Kutt alltid treet så nær bakken som mulig, ellers kan det komme nye sideskudd fra stubben.

Har du ikke mulighet til å fjerne slike trær selv, dokumenter gjerne forekomsten med artsnavn og koordinater, gjerne også en kort beskrivelse og bilde, og rapporter dette i Artsobservasjoner: artsobservasjoner.no

Vil du vite mer og bidra? Les mer på:

- botaniskforening.no/granryddedagen
- naturvernforbundet.no/granryddedagen

